

Kansainvälisen veroyhteistyön vahvistaminen YK:ssa

Arvoisa valtiovarainministeri Riikka Purra
Arvoisa ulkoministeri Elina Valtonen

Tiedoksi pääministeri Petteri Orpo, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio

Toivomme Suomelta aktiivista vaikuttamista avoimen ja oikeudenmukaisen, YK-vetoisen kansainvälisen verouudistuksen puolesta.

YK:ssa neuvotellaan parhaillaan siitä, millä tavoin maiden välistä veroyhteistyötä tullaan jatkossa vahvistamaan. Toivomme, että Suomi aktiivisesti vaikuttaisi siihen, että EU-ryhmä on YK:n yleiskokouksen kakkoskomiteassa (taloudelliset ja rahoituskysymykset) avoin neuvottelulle kansainvälisen veroyhteistyön vahvistamisesta YK:ssa, Afrikka-ryhmän päätöslauselmaluonnoksen pohjalta: ”Osallistava ja tehokas kansainvälisen veroyhteistyön edistäminen YK:ssa” (A/C.2/78/L.18). Toivomme Suomen myös tekevän asian edistämiseksi yhteistyötä etenkin Norjan, mutta myös muiden Pohjoismaiden kanssa.

Nykyinen kansainvälinen verojärjestelmä ei ole onnistunut riittävästi kehittymään globaalin talouden rakennemuutoksen mukana. Kaupan sähköistyminen, suuryritysten vallan kasvu ja finanssipalvelujen suuri rooli on tehnyt kansainvälisestä rahaliikenteestä vaikeasti seurattavaa. Liikevoittoja ohjataan matalan verotuksen maihin, jolloin valtiot, joissa voitot varsinaisesti syntyvät, jäävät ilman niille kuuluvia verotuloja. Hyötyjiä ovat etenkin suuryritykset, jotka pyrkivät minimoimaan veronsa ja tekevät etujaan puolustaakseen vahvaa vaikuttamistyötä teollisuusmaissa.

Verotuksen tehostaminen toisi lisää verotuloja niin teollisuusmaille kuin kehittyvillekin maille.

Jälkimmäisille se on kohtalonkysymys: kehittyvät maat tarvitsevat verotuloja köyhyyden vähentämiseen ja selviytyäkseen ruoka- ja ilmastokriisistä sekä vähentääkseen riippuvuuttaan kehitys yhteistyöstä.

Osviittaa menetettyjen verotulojen mittaluokasta antaa esimerkiksi YK:n vuonna 2021 julkaisemassa Facti-paneelin raportissaⁱ esitetty arvio: maailmanlaajuisesti summa on noin 500–650 miljardia dollaria vuodessa, ja tuossa arviossa on mukana vain osa aggressiivisen verosuunnittelun keinoista. EU Tax Observatoryn Global Tax Evasion Report 2024 -raportissaⁱⁱ puolestaan todetaan veroparatiiseihin siirrettyjen voittojen olleen vuonna 2022 tuhat miljardia dollaria. Määrä vastaa raportin mukaan 35 prosenttia kaikista monikansallisten yritysten pääkonttorimaansa ulkopuolella kirjaamista voitoista, verotulon menetykset ovat lähes 10 prosenttia maailmanlaajuisesti kerätyistä yhteisöverotuloista.

Liitteenä on kansalaisjärjestön kansainvälinen tukikirje Afrikka-ryhmän päätöslauselmalle. Kirje on osoitettu etenkin YK:n jäsenmaiden valtiovarainministereille ja ulkoministereille. Sen on allekirjoittanut 227 kansalaisjärjestöä 70 maasta, Suomesta mukana on yhdeksän järjestöä, mm. Fingo, Finnwatch, Suomen Attac ja Suomen Lähetysseura.

Afrikka-ryhmän 11. lokakuuta YK:n yleiskokouksen kakkoskomitealle (talous ja raha-asiat) esittämä päätöslauselmaluonnos rakentuu kansainvälisen yhteistyön hengelle, joka viime vuonna johti samaa asiaa käsitelleen päätöslauselman (A/RES/77/244) yksimieliseen hyväksymiseen ja sen myötä YK:n pääsihteerin

johdolla tehtyyn selvitykseen jatkotoimista. Pääsihteeri julkaisi raporttinsa elokuussa 2023 ja siinä on kolme eri vaihtoehtoa kansainvälisen veroyhteistyön vahvistamiseksi YK:ssa. **Afriikka-ryhmän päätöslauselmaluonnos pohjautuu etenkin ensimmäiseen ja osin toiseen vaihtoehtoon, joissa molemmissa on perimmäisenä tavoitteena saavuttaa YK:n jäsenmaita sitova verosopimus.**

Järjestöt pyytävät kirjeessä kaikkia hallituksia ylläpitämään ja vahvistamaan hyvää yhteistä henkeä tukemalla Afrikka-ryhmän 11.10.2023 esittämää päätöslauselmaluonnosta ja työskentelemällä sen hyväksymisen edistämiseksi.

Järjestöt korostavat päätöslauselmaluonnoksesta erityisesti alla olevia tavoitteita:

1. Perustaa jäsenvaltioiden johtama avoin hallitustenvälinen ad hoc -komitea, joka työstää luonnoksen YK:n verosopimuksesta.
2. Kansainvälisen veroyhteistyön vahvistamista pidetään tärkeänä ja kiireellisenä kysymyksenä, ja siten pyritään saattamaan YK:n verosopimus päätökseen kesäkuuhun 2025 mennessä.
3. Pyrkimys kattavaan YK:n verosopimukseen, jolla on kokonaisvaltainen soveltamisala ja riittävä joustavuus, jotta siinä voidaan tasapuolisesti huomioida kansainvälisen veroyhteistyön toimintaympäristön muutokset.
4. Selkeän yhteyden luominen kansainvälisen verotuksen ja muiden YK:n keskeisten tavoitteiden välille.
5. Varmistetaan kansalaisyhteiskunnan täysi ja tehokas osallistuminen YK:n hallitustenväliseen veroprosessiin uuden YK:n verosopimuksen laatimiseksi.

Toivomme Suomen vaikuttavan siihen, ettei EU vastusta Afrikka-ryhmän esittämän päätöslauselman hyväksymistä tai esitä siihen merkittäviä heikennyksiä.

Toimitamme mielellämme lisätietoa kansainvälisen veroyhteistyön vahvistamisesta YK:ssa.

Helsingissä 8.11.2023,

Juha-Erkki Mäntyniemi, toiminnanjohtaja, Fingo

Lisätietoja: Outi Hakkarainen, outi.hakkarainen@fingo.fi, puh. 050–317 6728.

ⁱ Facti-panel report: https://factipanel.org/docpdfs/FACTI_Panel_Report.pdf

ⁱⁱ EU Tax Observatoryn Global Tax Evasion Report 2024: https://www.taxobservatory.eu/www-site/uploads/2023/10/global_tax_evasion_report_24.pdf.